

Sygn. akt II KK 484/21

POSTANOWIENIE

Dnia 16 listopada 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 16 listopada 2021 r.

sprawy **T. R. (R.)**

skazanego z art. 258 § 2 k.k. i in.

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 23 kwietnia 2021 r., sygn. akt II AKa [...]

zmieniającego w części, a w pozostałym zakresie utrzymującego w mocy
wyrok Sądu Okręgowego w W.

z dnia 7 lipca 2020 r., sygn. akt V K [...]

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazanego T. R. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

T. R. R. został oskarżony o to, że:

I. w okresie od początku marca 2004 r. daty dziennej bliżej nieustalonej do 7 lipca 2004 r. w W. i innych miejscowościach na terenie kraju, działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, brał udział w zorganizowanej grupie przestępczej o charakterze zbrojnym mającej na celu popełnianie przestępstwa m.in. przeciwko mieniu, wprowadzanie do obrotu substancji odurzających i środków psychotropowych w znacznych ilościach, puszczanie w obieg podrobionych banknotów tj. przestępstwo z art. 258 § 2 k.k.;

II. w okresie od początku marca 2004 r. do 7 lipca 2004 r. dat dziennych bliżej nieustalonych w W., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w ramach zorganizowanej grupy przestępczej o charakterze zbrojnym, czyniąc sobie z popełniania przestępstw stałe źródło dochodu, w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, wspólnie i w porozumieniu z R. D. brał udział w obrocie znaczną ilością substancji psychotropowej w postaci amfetaminy o łącznej wadze co najmniej 1 kg i tabletek ekstazy w łącznej ilości co najmniej 1500 sztuk w ten sposób, że otrzymywał od D. G. każdorazowo co najmniej 100g amfetaminy i co najmniej 100 sztuk tabletek ekstazy celem dalszej ich dystrybucji oraz wprowadził do obrotu znaczną ilość środka odurzającego w postaci marihuany o łącznej wadze co najmniej 6 kg w ten sposób, że działając wspólnie i w porozumieniu z D. G. i R. D. nabyli co najmniej 6 kg marihuany nieustalonego mężczyzny, a następnie przekazali osobom niebędącym konsumentami celem dalszej dystrybucji, tj. o przestępstwo z art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k.;

III. w dniu 15 czerwca 2004 r. w W. przy ul. P., działając wspólnie i w porozumieniu z D. G. i R. D. w ramach zorganizowanej grupy przestępczej o charakterze zbrojnym, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, czyniąc sobie z popełniania przestępstwa stałe źródło dochodu, dokonali napadu rabunkowego na osobie R. M. w ten sposób, że grożąc natychmiastowym użyciem gwałtu na osobie, krępując mu następnie nogi i ręce taśmą samoprzylepną oraz kneblując taśmą samoprzylepną usta, doprowadzili wymienionego pokrzywdzonego do stanu bezbronności, a następnie zabrali w celu przywłaszczenia telefon komórkowy marki N., papierosy i pieniądze o łącznej wartości 4000 złotych na szkodę R. M., tj. o przestępstwo z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k.;

IV. w dniu 17 czerwca 2004 r. przy ul. W. w wspólnie i w porozumieniu z D. G. i R. D. w ramach zorganizowanej grupy przestępczej o charakterze zbrojnym, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, czyniąc sobie z popełniania przestępstwa stałe źródło dochodu, dokonali rozboju na właścicielu „K.” M. M. w ten sposób, że posługując się bronią palną typu karabin o nieustalanej marce i kalibrze doprowadzili M. M. do stanu bezbronności, po czym zabrali w celu przywłaszczenia mienia w postaci pieniędzy w kwocie 4000 złotych oraz kart

telefonicznych T., S. i P. wartości około 2000 złotych na szkodę M. M., tj. o przestępstwo z art. 280 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k.

Wyrokiem z dnia 7 lipca 2020 r., sygn. akt V K (...), Sąd Okręgowy w W. uznał oskarżonego T. R. R. za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów i:

- za czyn opisany w pkt I wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności;
- za czyn opisany w pkt II przyjmując, że oskarżony wyczerpał swoim działaniem dyspozycję art. 43 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności i 150 stawek grzywny ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 złotych;
- za czyn opisany w pkt III eliminując z jego opisu doprowadzenie pokrzywdzonego do stanu bezbronności, wymierzył oskarżonemu karę 2 lat pozbawienia wolności;
- za czyn opisany w pkt IV eliminując z jego opisu doprowadzenie pokrzywdzonego do stanu bezbronności i ustalając, że posługiwano się bronią palną typu pistolet o nieustalonej marce i kalibrze, wymierzył oskarżonemu karę 2 lat pozbawienia wolności.

Po połączeniu jednostkowych kar pozbawienia wolności Sąd I instancji wymierzył oskarżonemu T. R. R. karę łączną 2 lat pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres próby 5 lat oraz oddał oskarżonego w okresie próby pod dozór kuratora.

Po rozpoznaniu apelacji wywiedzionych przez prokuratora i obrońcę oskarżonego Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 23 kwietnia 2021 r., sygn. akt II AKa (...):

1. zmienił zaskarżony wyrok w stosunku do oskarżonego T. R. R. w ten sposób, że:

- uchylił orzeczenia z pkt. 2, 3 i 4 o karze łącznej pozbawienia wolności, warunkowym zawieszeniu jej wykonania i dozorze kuratora,
- karę pozbawienia wolności orzeczoną za przestępstwo zarzucone w pkt. III, kwalifikowane z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. podwyższył do 2 lat i 6 miesięcy,

- karę pozbawienia wolności orzeczoną za przestępstwo zarzucone w pkt. IV kwalifikowane z art. 280 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., przy zastosowaniu art. 60 § 2 pkt 1 k.k. w zw. z art. 60 § 6 pkt 2 k.k. podwyższył do 2 lat i 11 miesięcy;

2. wyrok w pozostałej zaskarżonej części wobec oskarżonego T. R. R. utrzymał w mocy;

3. połączył nowo orzeczone wobec oskarżonego T. R. R. kary pozbawienia wolności a także kary wymierzone za przestępstwa zarzucone w pkt. I i II a przypisane w pkt. 1 zaskarżonego wyroku i orzekł karę łączną 4 lat pozbawienia wolności,

4. na poczet łącznej kary pozbawienia wolności zaliczył oskarżonemu T. R. R. okres rzeczywistego pozbawienia wolności od 18 grudnia 2017 r. do 15 marca 2018 r.

Kasację od wskazanego wyżej wyroku Sądu odwoławczego wniósł obrońca skazanego, zaskarżając orzeczenie w zakresie dotyczącym jego mandanta w całości, zarzucając „zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej wymienionej w art. 439 § 1 ust. 1 k.p.k. poprzez udział w składzie sędziowskim sędziego Sądu Okręgowego delegowanego do orzekania w Sądzie Apelacyjnym, przy czym delegacja ta budzi wątpliwości prawne, co do swojej prawidłowości, wynikające m.in. z opinii rzecznika generalnego Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 20 maja 2021 r. (sprawy połączone od C-748/19 do C-754/ 19)”.

Podnosząc powyższe, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi II instancji do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

W odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Krajowej Wydziału Zamiejscowego w L. wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zarzut podniesiony w kasacji obrońcy skazanego T. R. R., sygnalizujący zaistnienie na gruncie niniejszej sprawy bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k. okazał się bezzasadny w stopniu oczywistym, pozwalającym na rozpoznanie sprawy na posiedzeniu wyznaczonym w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Na wstępie przypomnieć należy jedynie, że kasacja, do której wniesienia uprawniona jest strona postępowania karnego, jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia skierowanym przeciwko prawomocnemu wyrokowi Sądu odwoławczego kończącego postępowanie. Aby mogła okazać się skuteczna, winna wskazywać bądź na uchybienie o randze bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 k.k., bądź na inne, aczkolwiek nie każde, a jedynie rażące naruszenie prawa materialnego czy procesowego, jeżeli mogło mieć ono istotny wpływ na treść zapadłego orzeczenia. O istotnym zaś wpływie mowa jest wówczas, gdy ranga uchybienia jest tak ważna, że gdyby postępowanie karne przeprowadzono ponownie, eliminując zaistniałe uchybienie, to w wyniku tego postępowania zapadłoby ostatecznie orzeczenie o odmiennej treści niż skarżony kasacją wyrok.

W realiach niniejszej sprawy sytuacja taka nie miała miejsca. Sygnalizowane przez obrońcę skazanego uchybienie w postaci bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k. w rzeczywistości bowiem nie zaistniało. Nie miało w szczególności takiego skutku samo orzekanie w niniejszej sprawie sędziego delegowanego na podstawie zgodnej z obowiązującymi przepisami delegacji na czas określony do orzekania w sądzie wyższej instancji o I stopień, tj. z sądu okręgowego do sądu apelacyjnego oraz przy braku wskazania innych okoliczności i faktów niż sam fakt takiej delegacji, które mogłyby odnosić się do osoby sędziego i wskazywać na rzeczywiste wystąpienie wadliwości w postaci orzekania osoby nieuprawnionej, niezdolnej do orzekania czy podlegającej wyłączeniu z urzędu.

Dostrzec trzeba, że w wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 16 listopada 2021 r. (wielka izba), Trybunał orzekł, iż „ Artykuł 19 ust. 1 akapit drugi TUE odczytywany w świetle art. 2 TUE oraz art. 6 ust. 1 i 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/343 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie wzmocnienia niektórych aspektów domniemania niewinności i prawa do obecności na rozprawie w postępowaniu karnym należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie przepisom krajowym, zgodnie z którymi minister sprawiedliwości państwa członkowskiego może, na podstawie kryteriów, które nie zostały podane do publicznej wiadomości, z jednej strony delegować sędziego do sądu karnego wyższej instancji na czas określony albo na czas nieokreślony, zaś z

drugiej strony w każdym czasie, na podstawie decyzji, która nie zawiera uzasadnienia, odwołać sędziego z tego delegowania, niezależnie od tego, czy nastąpiło ono na czas określony, czy na czas nieokreślony.”, to jednak – wbrew stanowisku autora kasacji treść ww. orzeczenia nie powoduje w niniejszej sprawie zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k.

Przed wszystkim wskazać należy, że Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, stojąc na straży zgodności prawa krajowego z prawem unijnym, nie pozostaje obojętny na zasadę powagi rzeczy osądzonej. Organ ten w licznych judykatach podkreśla znaczenie tej zasady zarówno w porządku prawnym Unii Europejskiej, jak i w krajowych porządkach prawnych. Wyraża przekonanie, że dla zapewnienia stabilności prawa i stosunków prawnych oraz prawidłowego administrowania wymiarem sprawiedliwości, istotne jest, aby orzeczenia sądowe, które stały się prawomocne po wyczerpaniu środków zaskarżenia lub po upływie przewidzianych dla nich terminów, były niepodważalne. Kierując się tymi wskazaniem, Trybunał wyraża pogląd, że prawo Unii Europejskiej nie zobowiązuje sądu danego Państwa członkowskiego do zaprzestania stosowania krajowych zasad proceduralnych, nadających powagę rzeczy osądzonej danemu orzeczeniu, nawet jeśli umożliwiłoby to usunięcie sytuacji w porządku krajowym, która jest niezgodna z prawem. W konsekwencji prawo Unii Europejskiej nie wymaga, aby w celu uwzględnienia wykładni określonego przepisu tego prawa, przyjętej przez Trybunał po wydaniu orzeczenia posiadającego powagę rzeczy osądzonej, sąd krajowy był co do zasady zobowiązany do zmiany prawomocnego orzeczenia (zob. wyrok TSUE (Wielka Izba) z dnia 24 października 2018 r. w sprawie C – 234/17 i powołane tam judykaty).

Z uwagi na powyższe brak jest zatem także podstaw do uznania, że wyrok TSUE z dnia 16 listopada 2021 r. stanowi w niniejszej sprawie samoistną podstawę do wzruszenia, prawomocnego przed tą datą, orzeczenia wydanego przez sąd, w którego składzie zasiadał sędzia delegowany przez Ministra Sprawiedliwości, na podstawie zakwestionowanych w tym orzeczeniu przepisów krajowych (tak też postanowienie SN z 25 listopada 2021 r., II KK 379/21). Nie zaktualizowała się zatem w niniejszej sprawie, wbrew stanowisku skarżącego, bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k.

Z tego względu Sąd Najwyższy oddalił kasację obrońcy skazanego jako oczywiście bezzasadną.

Nie znajdując podstaw do zwolnienia skazanego od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego, Sąd Najwyższy obciążył T. R. R. tymi kosztami.